

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce
ABY TMA SVÍTLA JAKO SVĚTLO
BcA. Aisha Kristová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra Výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Intermediální tvorba

Specializace Intermédiá

Diplomová práce

ABY TMA SVÍTILA JAKO SVĚTLO

BcA. Aisha Kristová

Vedoucí práce: Doc. akad. mal. Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce za trpělivou a ochotnou pomoc při procesu tvorby.

Obsah

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	6
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	9
3	PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY.....	11
4	POPIS DÍLA, TECHNICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	12
5	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:	15
6	RESUMÉ	16
7	SEZNAM PŘÍLOH:.....	17

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

„Právě tak jako si umělec bere příklad pouze z velkých mistrů, tak každý, kdo si přeje duchovně postoupit, musí se obrátit k nejvyššímu ideálu, který je schopen pochopit. To ho podnítí ke stále většímu úsilí. Nikdo nemůže předem říci, kde leží hranice jeho síly. Je mnohem pravděpodobnější, že je to samotná intenzita úsilí, která určuje tyto hranice. Kdo usiluje o nejvyšší, podílí se na nejvyšších silách, a tím sám odsouvá tyto hranice do nekonečna, uskutečňuje nekonečné v konečném, mění konečné v nádobu nekonečného a dočasné v nádobu bezčasového.“¹

Od počátku studia jsem nacházela vztah ke geometrii a barevnému spektru. V prvním ročníku jsem vytvořila železnou konstrukci, která měla zobrazit lidskou snahu o nalezení zlaté střední cesty mezi profánním a duchovním. Statické tělo objektu značilo hmotnou schránku a barevné proměnné světlo, jež procházelo skrze objekt, naznačovalo duši – věčný život.

Později jsem vytvořila sérii fotografií, kde jsem fotila v přírodě větve, ke kterým jsem následně v počítači přidávala černé spojnice. Inspirací mi byla posvátná geometrie.

Ve třetím ročníku bakalářského studia v mé práci figuroval černý mnohoúhelník. Objekt byl vyroben z dřevěné překližky. Vnitřek byl uzpůsoben pro umístění reproduktorů a mp3 přehrávače. V Muzeu církevního umění plzeňské diecéze jsem nazpívala tři písně. K pořízení nahrávky zpěvu jsem zvolila gotickou kapli svaté Barbory pro její výbornou akustiku. První píseň byla židovská, druhá křesťanská a třetí islámská. Písně hráli ve smyčce v objektu, který jsem umístila na frekventované místo do Smetanových sadů a sedla si před něj v meditaci. Písněmi jsem zastoupila tři náboženství, která jsou předmětem mnohaletých sporů a chtěla jsem tak upozornit na jednotu a mír, který by měl vycházet z lidského nitra, nikoli z rozdílného vyznání.

¹ GÓVINDA, Lama A. *Základy tibetské mystiky*. s. 45–46.

Z performance vzniklo video, které zaznamenává samotný akt i sociální interakci. Video bylo poté umístěno u nainstalovaného objektu.

Následující objekt vyžadoval náročnější přípravu. Přibližně půl roku jsem chodila plzeňskými ulicemi a zapisovala náhodné věty kolemjdoucích. Mělo to více důvodů. Když se člověk cítí odloučený, může začít více poslouchat a pozorovat lidi kolem sebe a uvědomí si, že jsme všichni žijící a cítící bytosti s touhami, bolestí a vírou, ať už v cokoliv. Jako lidé máme dar dorozumívat se slovy, čehož si dnes málokdo váží, stejně jako málokdo váží svá slova. A to, jak nás ovlivňují, ať už se s nimi ztotožníme či nikoliv, jsem vyjádřila projekcí na člověka.

Velký průchozí objekt jsem vytvořila pro standardní výšku člověka a natřela na černo. Na jedné straně byl otvor pro projekci a pod ním skleněná tabule. Druhá strana byla vytvořena z dřevotřískové desky. Věty jsem upravila v programu a připravila pro projekci. Když se člověk postavil před sklo, promítal se na něj text, který se převrátil ve skleněném odrazu.

V průběhu studia jsem vytvořila také sérii obrazů a několik videí.

Bakalářská práce nesla název „Na ose věčnosti“ a byla založena na citaci ze Smaragdové desky: *„To, co jest dole, jest jako to, co jest nahoře a to, co jest nahoře, jest jako to, co jest dole“*.

Znovu jsem zde zobrazila podobenství duality těla a duše, hmotného a božského. Šlo o velkou konstrukci, v jejímž středu visela konstrukce malá, identického tvaru.

*„V srdci hledající rozvážně,
moudří v nejsoucnu našli odůvodnění jsoucna.
Napříč rozpjali k měření šňůru,
bylo vůbec něco dole, bylo něco nahoře?
Oplodňující moc byla a síly,
dole prasíla, nahoře podnět.“²*

Jedna z klauzurních prací v magisterském navazujícím studiu byla rovněž inspirována židovskou mystikou. Jednalo se o trojúhelník složený

² HINDUISMUS. Základní texty východních náboženství. s. 21.

ze tří skel, na nichž byly nalepené upravené fotografie. První fotografie, na níž byla postava, odkazovala na prvního člověka (Adam kadmon) a jeho fyzickou podobu. Druhá fotografie znázorňovala prvek země – svět, ve kterém žijeme. Třetí fotografie zastupovala sefíry, božské emanace.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Síla identity je jedinečnost každého z nás. Myšlenky a pocity nás provázejí životem a u každého jedince se liší pohled na svět. Skutečně unikátní je však boží skutečnost v nás. Z tohoto úhlu pohledu jsme všichni stejní, všichni jsme součástí jednoho Celku, kde sídlí Pravda. A tuto Pravdu se v sobě snažím uvědomit. To je základním kamenem každé mé práce. To, co neustále hledáme zvenčí: pravdu, mír a lásku, to je ona božská jiskra, která dává naší existenci život a smysl.

Můj zájem o duchovní svět má velký podíl na cítění v umělecké tvorbě. Inspirovalo mne mnoho duchovních textů z judaismu, hinduismu, buddhismu i křesťanství ale i lidé náboženstvím nevymezení. V literatuře jsou moji oblíbení autoři například Šrí Šrímad A. Č. Bhaktivédánta Svámí Prabhupáda, Šrí Ramana Maharši, Osho, Džaláleddín Balchí Rúmí, Chalíl Džibrán, Don Miguel Ruiz nebo Rabíndranáth Thákur. Inspiraci nacházím v knihách Bhagavadgíta, Zohar, Touha po absolutnu, Základy tibetské mystiky či Velké evangelium Janovo. Ve všech textech, v kterých proudí pramen poznání a moudrosti nacházím tiché a radostné souznění.

Věřím, že vše s čím se v tomto světě setkáváme má svůj smysl a je to tak v pořádku. To, že jedno označujeme za dobré a druhé za špatné je jen naučený systém. Když se však staneme pozorovateli, vše kolem nás se transformuje. Transformujeme tak sami sebe. Další důležitý aspekt, který jsem se během svého života naučila je sebezpřijetí. Přijetí všeho, tak jak je, právě teď, bez touhy po tom být v něčem jiní je největší dar, který můžeme dát sami sobě i druhým lidem. Tohle všechno dává tvar a duši mé práci.

„Není možno jinak poznať duchovní život a pak správne duchovne žít, než když poznáme Sebe Sama. Když se ponoříme do sebe, zapřeme sama sebe, oprostíme se od všech přání, poznatků, vědění a nazí vejdem do Prapříčiny.“³

³ FUNK, K. *Drtikol a Hajný za mysteriem tvorby. Cesty ke světlu.* s. 19.

Po prvním ročníku na magisterském navazujícím studiu v ateliéru Intermedií jsem na rok přerušila studium, neboť mne můj zájem o judaistiku dovedl ke studiu na jiné škole. Nastoupila jsem na Husitskou teologickou fakultu, kde jsem absolvovala jeden semestr. Získala jsem zde základy historie a života židovského národa a hebrejštiny, jež jsem později využila při studiu na katedře Blízkovýchodních studií Filozofické fakulty v Plzni. Tam jsem studovala dva roky souběžně s Fakultou designu a umění Ladislava Sutnara. Právě v tomto období se má umělecká tvorba nejvíce prolínala se zájmem o učení židovských mistrů.

Za cíl práce si kladu zakončit sérii železných objektů třetí konstrukcí, která konceptem a jednoduchostí geometrie odráží mé niterné touhy po splynutí s věčnou Skutečností.

„Člověk, který se nachází v procesu duchovního vývoje, na sobě pocítuje neustále se měnící vlivy, které vnímá jako změny svého vztahu k životu, cíli života, závažnosti cíle, místu a významu Stvořitele v jeho životě.“⁴

⁴ LAITMAN, M. *Kniha Zohar*.s. 49

3 PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Začala jsem jako v předešlé tvorbě prvními návrhy prostřednictvím fotografií. Fotila jsem různé světelné situace a poté jsem v programu fotografie upravovala. Pracuji intuitivně. Během krátkého času vzniklo několik návrhů na konstrukci. Návrhy jsem vyráběla ze špejlí, které umožňují snadnou manipulaci. Abych se dopracovala k finálním rozměrům, návrh v přibližné velikosti jsem doma sestavila z dřevěných latí. Rozměry jsem vynásobila čtrnácti a výsledný dřevěný objekt jsem změřila, nafotila a vycházela z něj při dalším procesu tvorby.

Poté jsme nakoupili vhodné jekly k realizaci. Podle návrhu byla třeba nařezat náležité části do navrhovaných délek, přepočítat a naměřit jednotlivé části v měřítku a naměřit úhly aby sestavované díly pasovaly k sobě. Takto nařezané jednotlivé segmenty byly postupně skládány a svařovány k sobě. Bylo zapotřebí velké pečlivosti a přesnosti aby zamýšlený objekt odpovídal nákresu.

Dalším úkolem bylo vyřešit rozdělení konstrukce na díly, aby velká konstrukce byla mobilní a zajistit snadné opětovné sestavení. Následovalo vybroušení svárů a drobné retuše byly vyrovnány zatmelením. Po očištění kovu byla definitivní podoba dokončena nátěrem černou kovářskou barvou.

4 POPIS DÍLA, TECHNICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Diplomová práce volně navazuje na práci bakalářskou. Do třetice se vracím ke konstrukci, která je inspirovaná kabalou a symbolizuje kontakt dvou zdánlivě odlišných světů – mikrokosmu a makrokosmu.

„Pozemské smysly se vztahují i k přírodě, zatímco svět Formy je vnímán imaginací. Intelektuální úroveň, která odpovídá Duchu, je založena na Sefirotickém stromu, který je modelem Makrokosmu Universa i Mikrokosmu Člověka.“⁵

Název díla *„Aby tma svítila jako světlo“*, heb. *Chašecha ke Ora Jair* (חשיכה כאורה יאיר), je odvozen z úryvku Knihy Zohar a odkazuje na proměnu systému egoistických sil na síly altruistické.

„Stvořitel vytvořil dva protikladné systémy, systém egoistických a altruistických sil, a cíl spočívá v tom, aby tma svítila jako světlo, tj. veškerý egoismus se proměnil v altruismus a jako výsledek vznikla dvojitá altruistická síla, dvojitá výhra.“⁶

„Pocítění Stvořitele v nás, správněji naše reakce na jeho vliv na nás, nazýváme světlem, protože je námi vnímáno jako něco nejpříjemnějšího a nejdokonalejšího.“⁷

„Také lidské duše jsou duchovní – oděním do odraženého světla, získávaného z vyšších světů, z nichž sestupují, není v nich nic, kromě přání dávat ve prospěch Stvořitele; toto přání je ona podstata duše, a když se duše oděla do těla člověka, rodí v něm potřeby, myšlenky a rozum, vůli plně uskutečnit její přání dávat, tj. dávat potěšení Stvořiteli, tak velké, jak velké je v ní přání.“⁸

⁵ Halevi, Z'ev Ben Shimon. *Psychologie a kabala*. s. 15.

⁶ LAITMAN, M. *Knihy Zohar*.s. 72

⁷ Tamtéž s. 67

⁸ Tamtéž s. 76

Výsledným objektem je konstrukce zhotovena z železných jeklů. Z přední strany lichoběžníkové základny vychází šikmá tyč, na níž jsou připevněny dva trojúhelníky v odstupu rovnoběžně nad sebou. Blíže k zemi je umístěný menší trojúhelník přichycený vrcholem k opěrné tyči. Tento menší trojúhelník představuje mikrokosmos, náš hmotný svět. Nad ním je na konci opěrné tyče připevněn větší, rovněž rovnostranný trojúhelník, tentokrát nikoliv za vrchol ale uprostřed základny. Je umístěn rovnoběžně s předešlým trojúhelníkem v mírném odstupu a představuje makrokosmos čili vesmír.

Kdybychom se podívali na konstrukci shora, uviděli bychom, že se trojúhelníky setkaly v určitém bodu, kde připomínají Davidův štít (heb. Magen David), znak obecně známý jako židovská hvězda.

Další symbolika se týká deseti sefirot. Na ty odkazuje počet ostrých hran objektu.

„Hebrejským termínem sefira označuje Kniha Stvoření, ovlivněná i staršími nežidovskými naukami o číslech, 10 duchovních pracísel, základ všeho existujícího. Jednotlivé sefirot Kniha Stvoření zároveň považuje za netělesné duchovní ideje, jež vycházejí z Boha a jejichž prostřednictvím Bůh tvoří svět.“⁹

Jednotlivé sefiiry se nazývají: Keter (koruna), Chochma (moudrost), Bina (porozumění), Chesed (milost), Gevura (síla), Tif'eret (krása), Necach (věčnost), Hod (lesk), Jesod (základ), Malchut (království).

Konstrukce je vyrobena z železných jeklů. Jejich rozměry jsou 2,5 x 2,5 čtvercového dutého profilu.

Základna díla je lichoběžníkového tvaru a vymezuje prostor 125 x 250 cm, přičemž zbylé dvě strany jsou dlouhé 70 cm a 230 cm. Objekt ve svém nejvyšším bodu dosahuje 204 cm výšky. Velikosti rovnostranných trojúhelníků jsou 70 cm a 140 cm.

Velké měřítko jsem zvolila z důvodu obsahu, přesahující lidskou bytost. Mým záměrem je pozastavení se a naslouchání vnitřnímu hlasu, který vede pokorného člověka jako malý objekt, skloněný k zemi po ose poznání k většímu objektu, který se sklání z nebeských výšin. Jako živé,

⁹ PAVLÁT, L. *Židé. Dějiny a kultura*. s. 23

cítící bytosti jsme neustále v pohybu, a okolnosti nás transformují. Věčná duše však zůstává ve své dokonalosti stejná.

*„Tam, po omezení, zformujíc prázdnotu a prostor
přesně uprostřed nekonečného světla
místo bylo zformováno,
kde vyzážené a stvořené může přebývat.
Pak se z Nekonečného Světla svésila jediná linka,
snížila se dolů do toho prostoru.
A skrze tu linku On vyzářil, vytvořil, zformoval
a udělal všechny světy.
Než tyto čtyři světy vešly v bytí
bylo zde jedno nekonečno, jedno jméno
v podivuhodné, skryté jednotě
a dokonce i v úhlech mu nejbližších
není žádná síla a žádné dosažení v nekonečném,
jako není žádná mysl, která by Jej mohla vnímat,
neboť On nemá žádné místo, žádnou hranici, žádné jméno.“¹⁰*

Přínosem pro mne byla spolupráce s lidmi na společném projektu. Naučila jsem se lepší komunikaci i technickým dovednostem.

Poděkování patří pracovníkům výstavnictví a technického oddělení Západočeského muzea.

¹⁰ [online] dostupné z: <http://www.kabbalah.info/cz/files/czech/Zakladni-koncepty-v-kabale.pdf>

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

a) Knižní a periodická literatura

1. FUNK, K. *Drtikol a Hajný. Za mysteriem tvorby. Cesty ke světlu.* Olomouc: Fontána, 2001. ISBN 80-86179-63-X.
2. GÓVINDA, Lama A. *Základy tibetské mystiky.* Praha: Pragma, 1994. ISBN 80-85213-37-0.
3. HALEVI, Z'ev Ben Shimon. *Psychologie a kabala.* Praha: Volvox Globator, 2005. ISBN 80-7207-572-1.
4. LAITMAN, M. *Kniha Zohar.* Praha: Volvox Globator, 2003. ISBN 978-80-7207-831-8.
5. PAVLÁT, L. *Židé. Dějiny a kultura.* 4. vydání. Židovské muzeum v Praze, 2005. ISBN 978-80-86889-59-7.
6. PRABHUPÁDA, A. C. *Bhagavadgíta taková, jaká je.* Praha: The Bhaktivedanta Book Trust, 1991. ISBN 80-900098-1-6.
7. ZBAVITEL, D. *Hinduismus. Základní texty východních náboženství.* 1. část. Argo 2007. ISBN 978-80-7203-846-6.

b) Internetové zdroje

1. LAITMAN, M. Základní koncepty v kabale. Dostupné z: <http://www.kabbalah.info/cz/files/czech/Zakladni-koncepty-v-kabale.pdf>

6 RESUMÉ

During the years of studying intermedia, I've had the opportunity to work with many media such as photography, video, installation or painting. Since the beginning I was fascinated by geometry and color spectrum. In first year I creat iron structure to show the human effort to find the golden mean between profane and spiritual. The static body of the object represents the material shell and the colorful variable light that passed through the object indicated the soul-eternal life.

Then I created several videos, a series of photos and paintings to return back to the object.

The bachelor's thesis is titled "On the Axis of Eternity" and was based on a quotation from the Trismegist Plaque: "Up and Down, Both Inside and Outside".

The diploma thesis builds on the bachelor thesis; third time I've returned to a Kabbalah inspired construction, which symbolizes the contact of two seemingly different worlds – the microcosm and the macrocosm.

The title "Let The Darkness Shine As Light" (Chashecha ke Ora Jair) comes from an excerpt of the Zohar book and refers to the transformation of the system of egoistic forces into altruistic forces.

The resulting object is a construction made of iron gutters. From the front of the trapezoidal base, an oblique bar ishoisted, on which two triangles are attached at a distance parallel to one another. The smaller triangle represents the microcosm, the material world and the human being. The larger triangle above represents the macrocosm, the soul and God. The more you learn the truth, the more you are attracted to the higher power - love, wisdom and peace – which we find only in our own inner being.

7 SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1

Klauzurní práce, objekt I

Příloha 2

Klauzurní práce, série fotografií

Příloha 3

Návrhy ke klauzurní práci, objekt II

Příloha 4

Klauzurní práce, objekt III

Příloha 5

Klauzurní práce, série fotografií

Příloha 6

Návrhy k bakalářské práci

Příloha 7

Bakalářská práce

Příloha 8

Bakalářská práce na výstavě Dny Jeruzaléma v Depu2015

Příloha 9

Klauzurní práce, objekt IV

Příloha 10

Návrhy k diplomové práci

Přílohy 11

Návrhy k diplomové práci ve 3D

Příloha 1

Klauzurní práce, objekt I

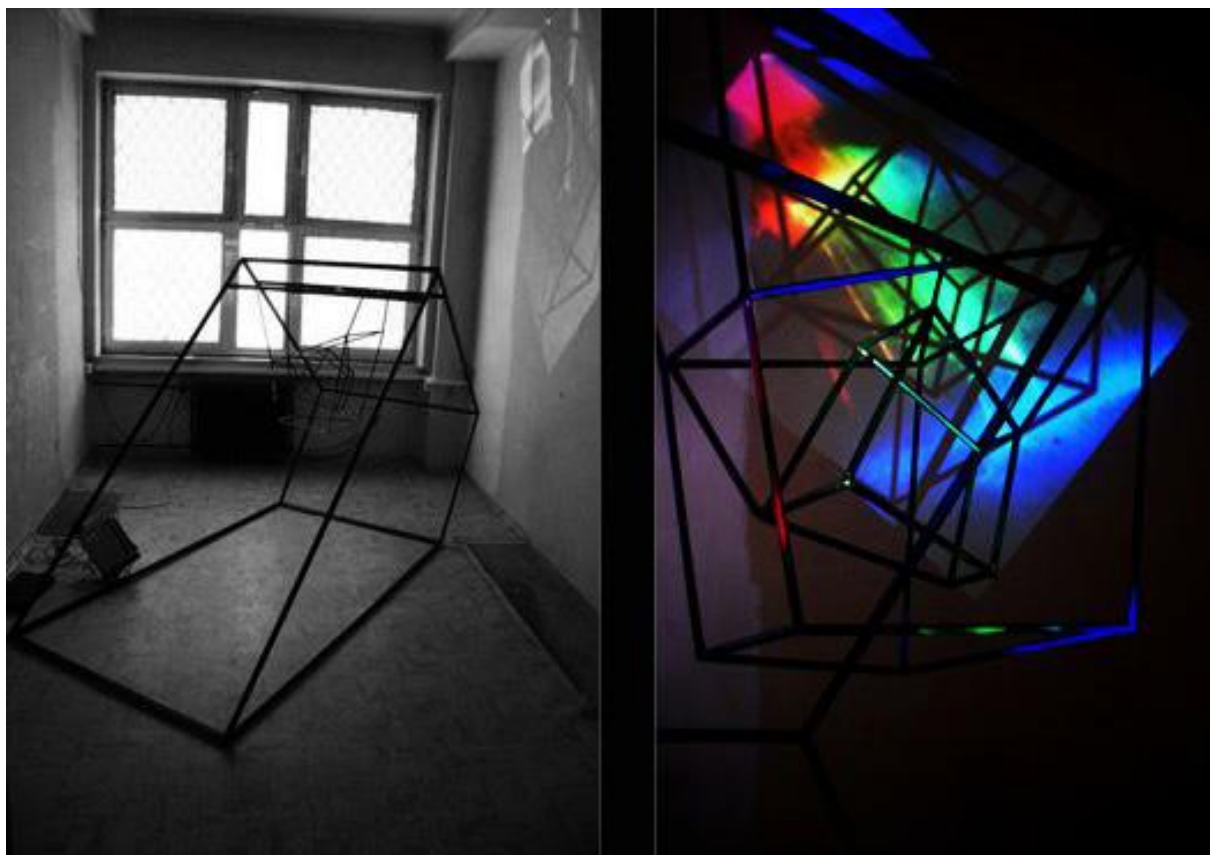

foto vlastní

Příloha 2

Klauzurní práce, série fotografií

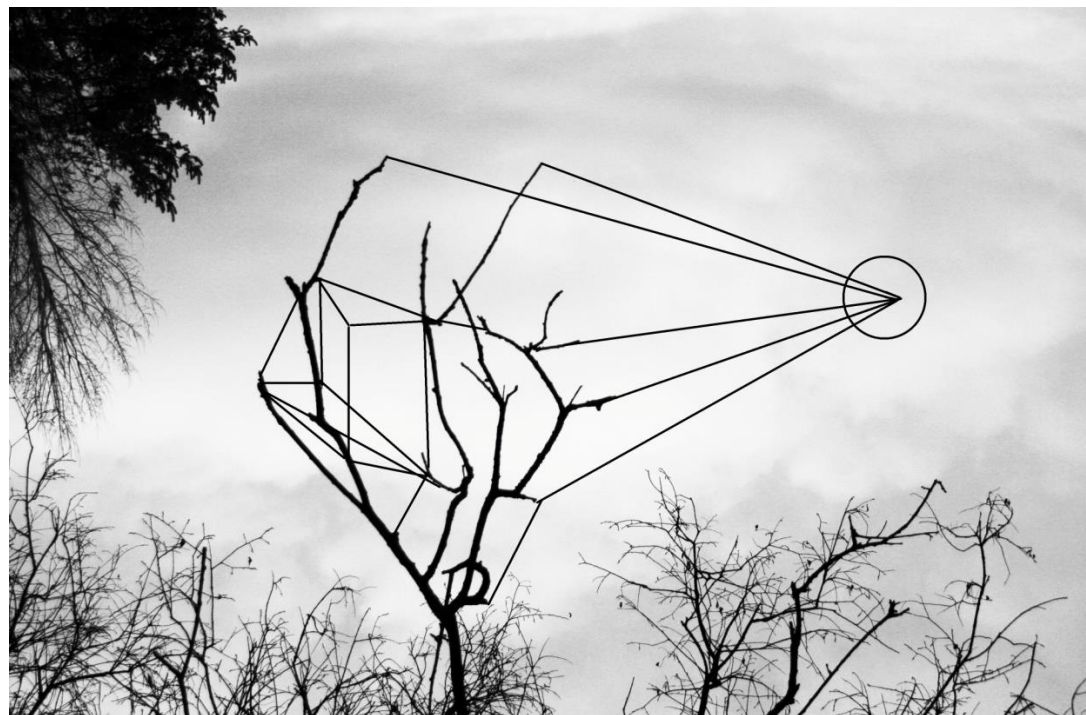

foto vlastní

Příloha 3

Návrhy ke klauzurní práci, objekt II

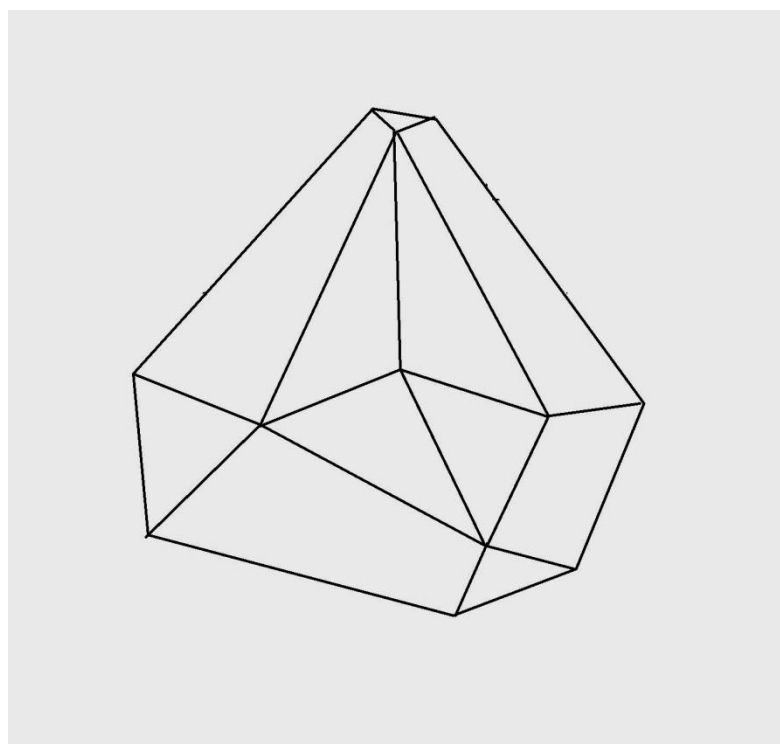
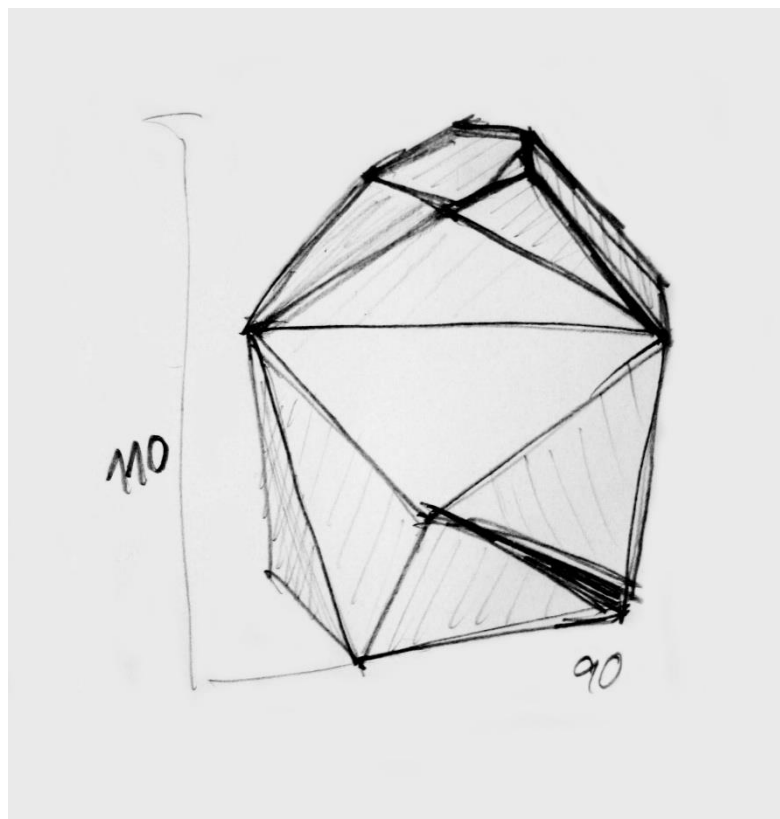

foto vlastní

Klauzurní práce, objekt II

foto vlastní

Příloha 4

Klauzurní práce, objekt III

foto vlastní

Klauzurní práce, objekt III

foto vlastní

Klauzurní práce, objekt III

foto vlastní

Příloha 5

Klauzurní práce, série fotografií

foto vlastní

Příloha 6

Návrhy k bakalářské práci

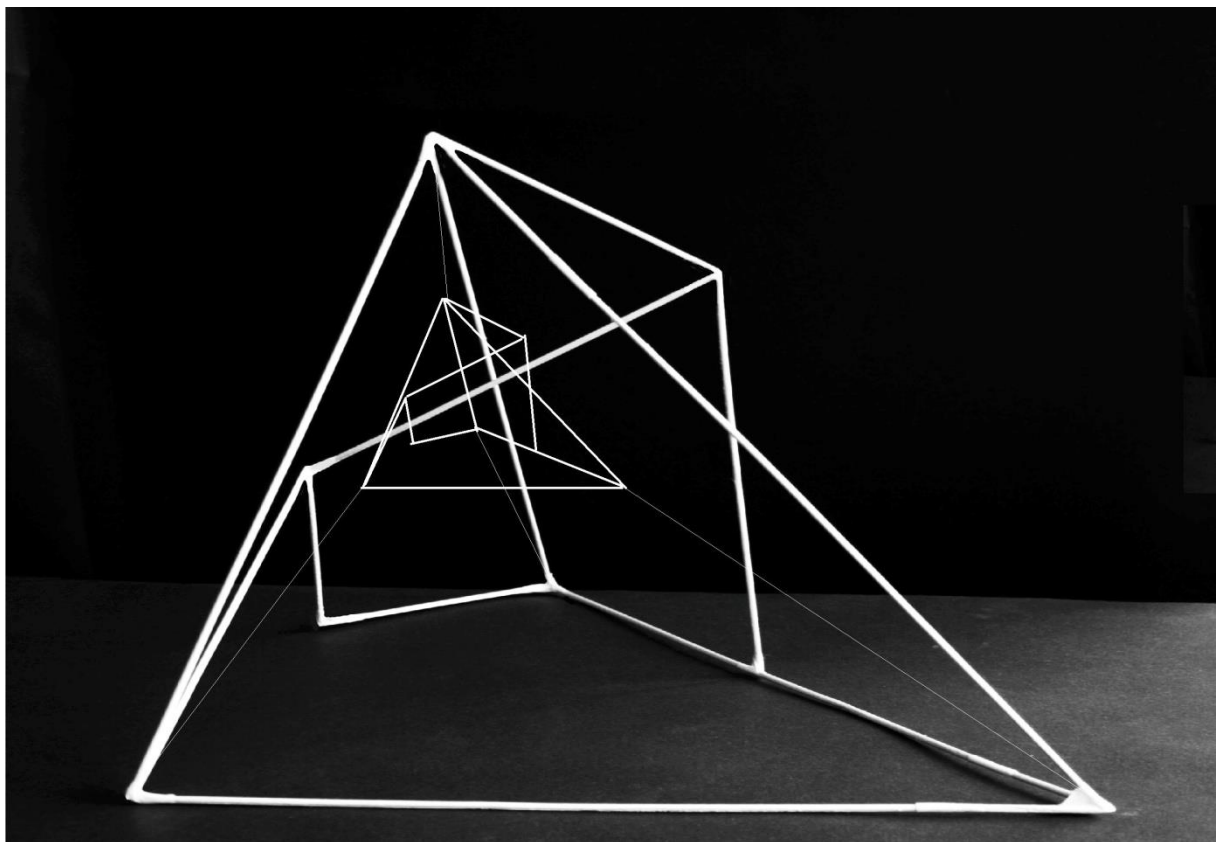
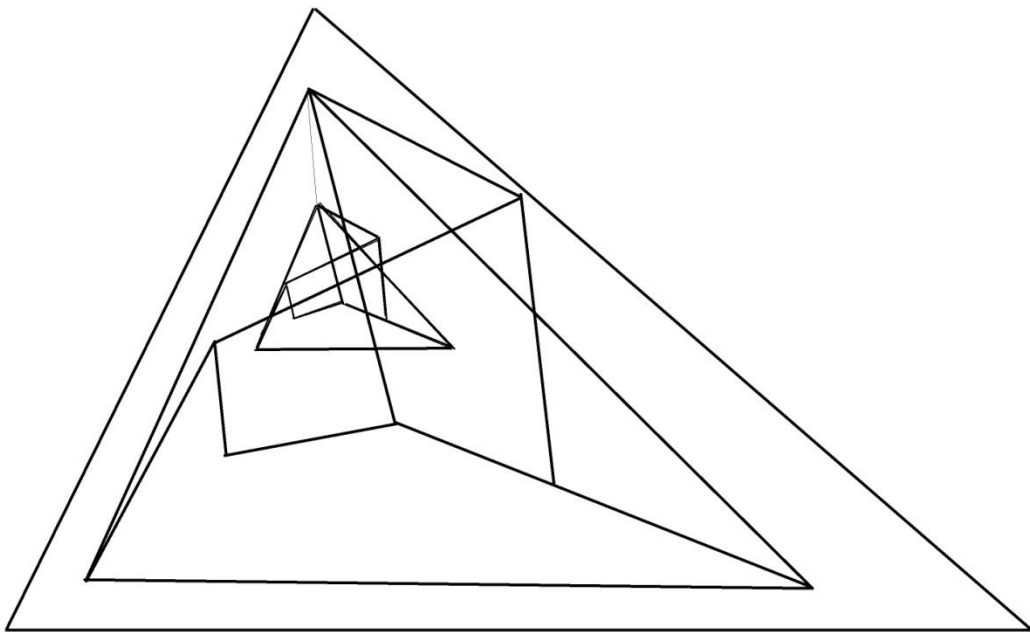

foto vlastní

Návrhy k bakalářské práci

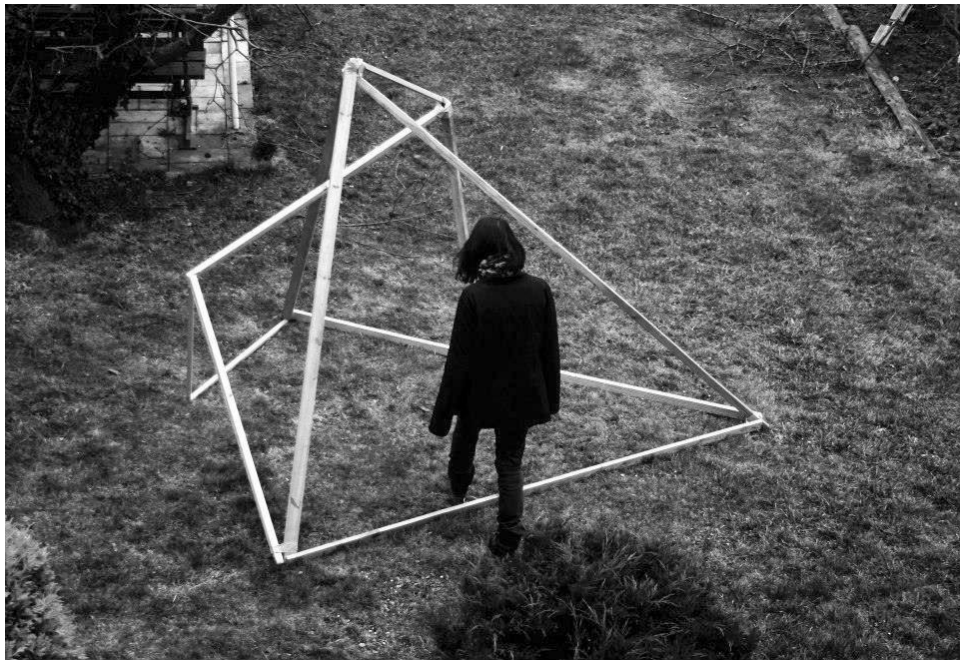
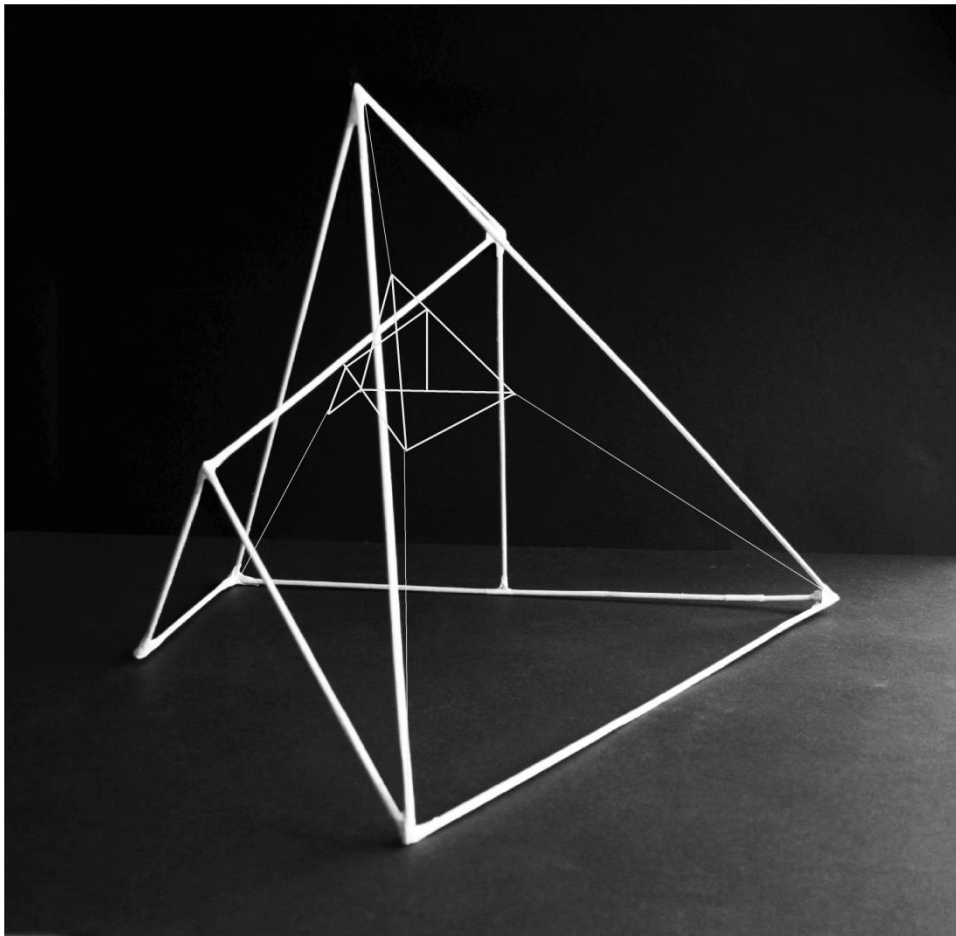

foto vlastní

Příloha 7

Bakalářská práce

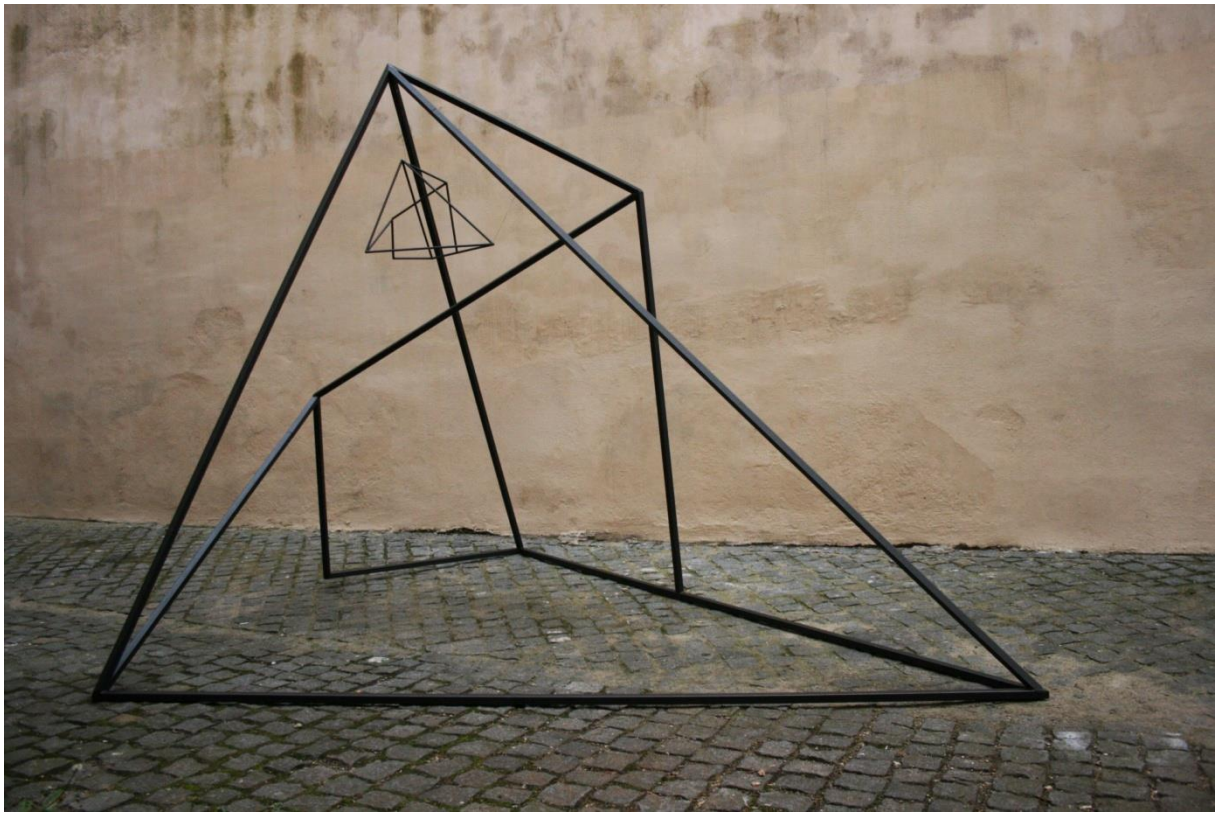

foto vlastní

Příloha 8

Bakalářská práce na výstavě Dny Jeruzaléma v Depu2015

foto vlastní

Příloha 9

Klauzurní práce, objekt IV

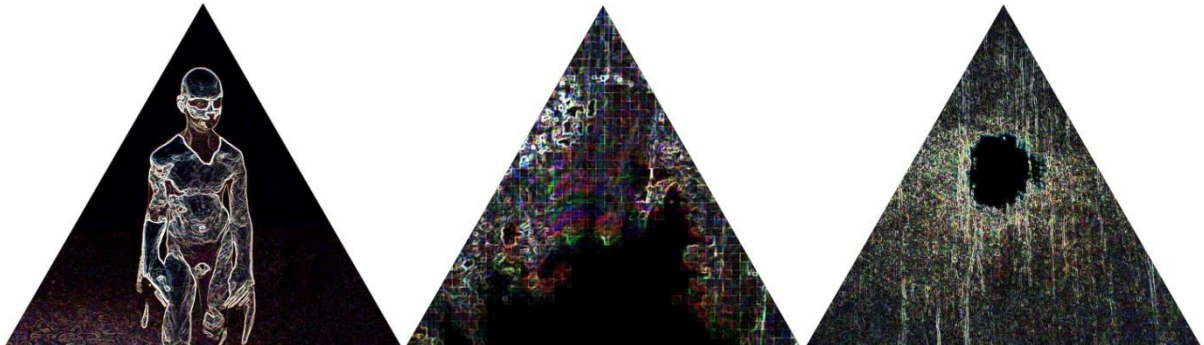
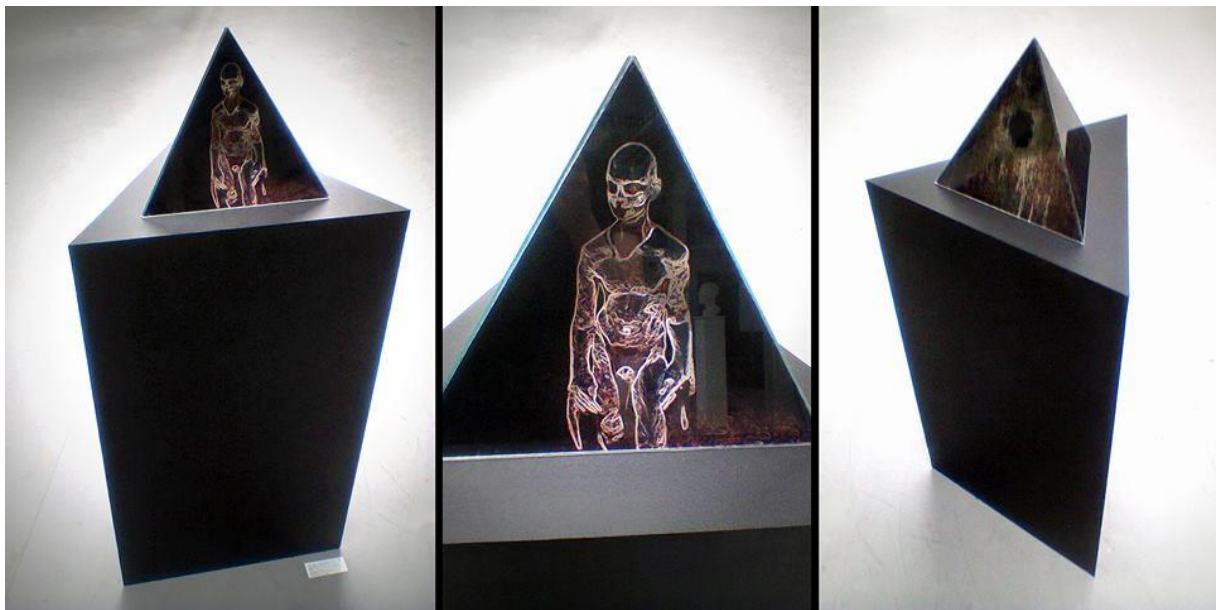

foto vlastní

Příloha 10

Návrhy k diplomové práci

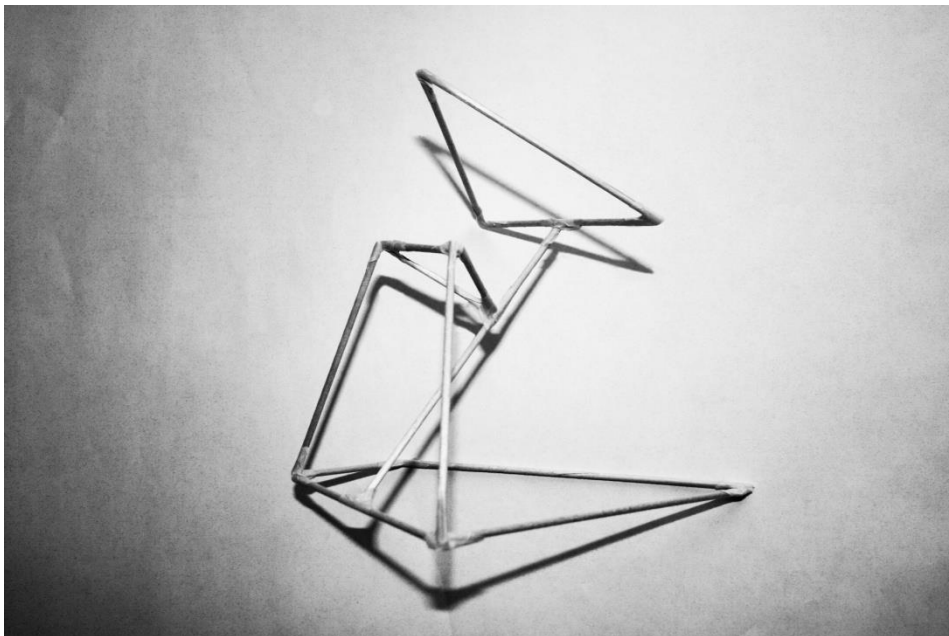
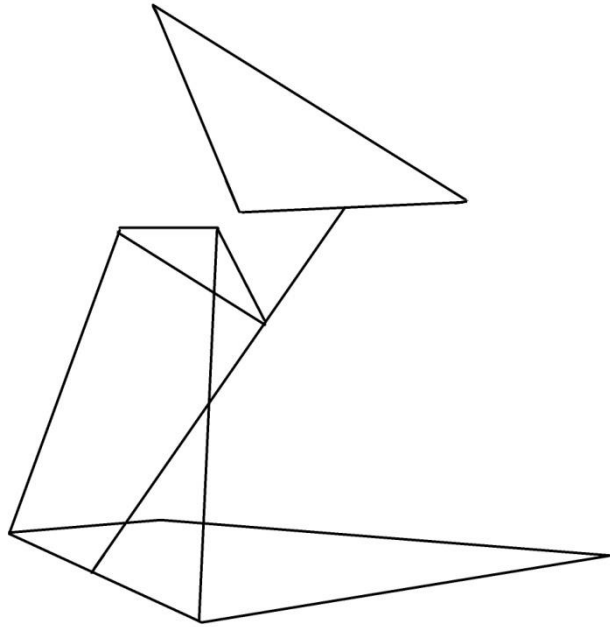

foto vlastní

Příloha 11

Návrhy k diplomové práci ve 3D

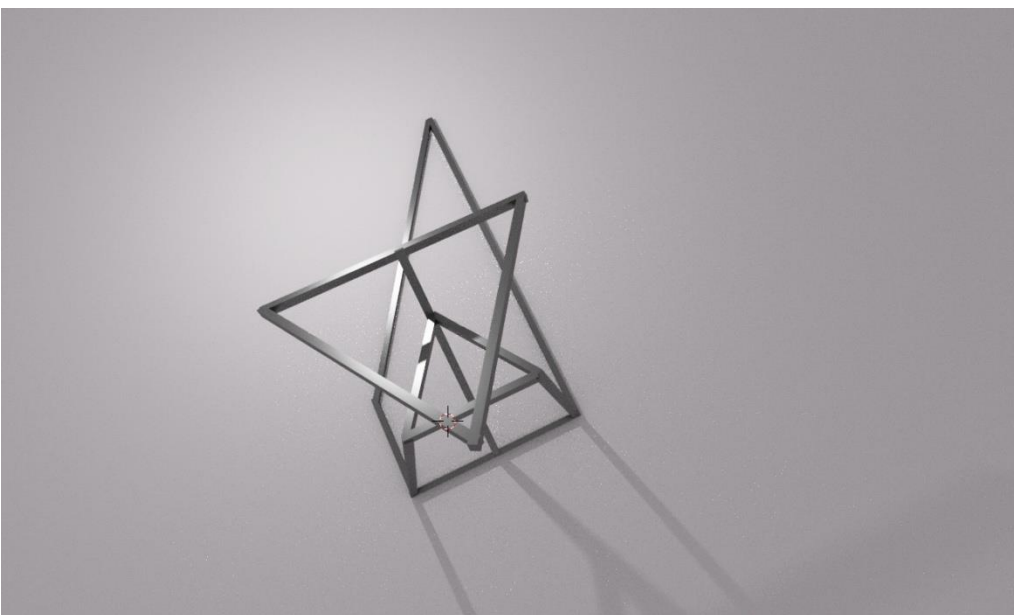
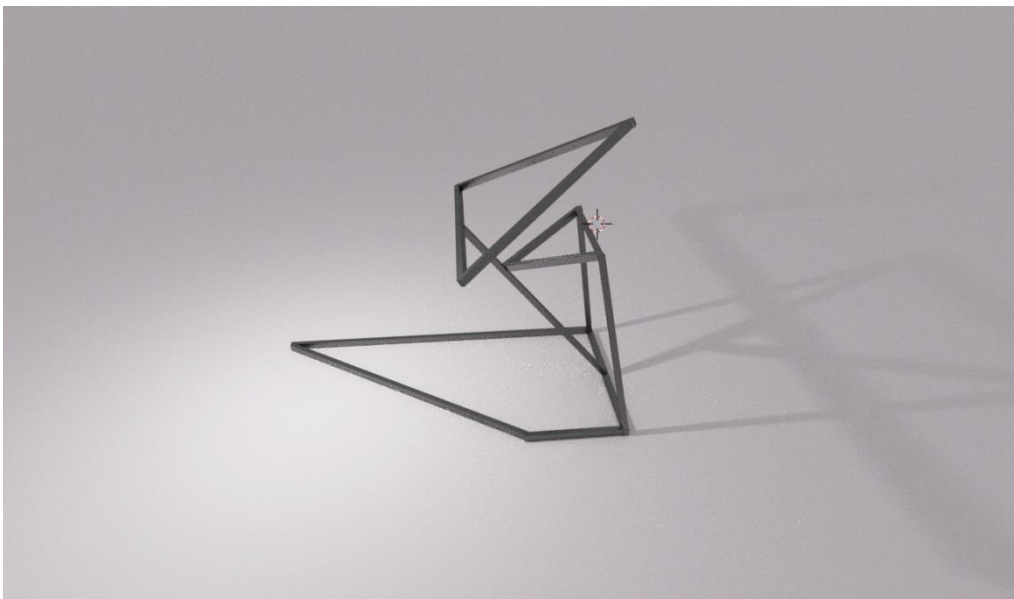

foto vlastní